Ն՝ 994 — 1880 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4 ԲԷՆՋՇԷՆՊԻՀ — ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ ՕԷՆԷ

ԱԳՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան
ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՃԻՒՆ
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՃԻՒՆ
Բոլթա իլէ իրսալ օլունճագլար իչիւն
Պիր սէնէլիք . . . 230 ղ.
Ալթը այլըգ . . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »
ՄԷ Ճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 վէ 3 ի ճնչու սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Ձիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:
Մէվատտր նաֆիայա տայիր պէնճլէր մէճմանէն գապուլ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ:
ՄԷՀիտիյէ 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասասը, Սթամպօլոսս Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանրը ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեֆֆիյէի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեֆֆիյէի մէքեթիպին տախի անրը նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԻԽԹԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Թէրճիմանը Լիֆոս կազէթասընըն Լոնտրէստէ հէր պիր ումուր վէ խուսուսընըն թէսվիյէսինի, չէհրը մէզքիւրտէ վէ Զընտան ալթընտա մուգիմ պէրպէրեան վէ Թորոս էֆֆէնտիլէր լութֆէն տէրէօհատ իյէմիշ օլտուգլարընտան, կէրէք ապօնրման վէ կէրէք պասախանէ իչլէրի վէ կէրէք կազէթամըզա տէրճ օլունմագ իւզրէ կէօնտէրիլճէք մէքթուպլարը թաստիգի իչիւն էֆֆէնտիի միշարիւյհիւմա յա միւրաճաաթ օլունմասը Լոնտրէ միշթերիլէրիմիզէ իխթար օլունուր:

ՀԱՎԸ ՀԱԶԸՐ

Քիւրտլէրին հարէքէաթը ատէթա պիր գանկրէնա հալինէ կիրիպ, Իրանը թախլիգի իմմէքտէ օլտուգլարը կիպի, հէմհուտտտա օյան տէվլէթը Օսմանլէ վէ Ռուսիայը տախի իշղալ իմմէքտէ տիրլէր:

Պունտան էվվէլ Քիւրտ էրին էօնիմիզտէքի իւք պահար իչիւն հագրրանմագտա օլտուգլարը ի չիտիմիզ իտի: Մուսախանրէն ալընան հավատսէ կէօրէ, պունլար օ վագթա գատար տախի ատար իտէմէյտա, պիր թարաֆտան Ռուսիա ճիհէթինէ եէնիտէն հիւճմ իմմիշլէր, վէ պիր թարաֆտան տախի ֆէտատար թա թէպրիզ թարաֆլարընա գատար թէվսի իմմէեէ պաշլամշլար տը:

Պու թէրթիպաթրն պաշրճաարը մէմալիրի Օսմանլէյէտ Քիւրտլէր թարաֆընտան օլրնըզը կիպի էքսէր ռուէսասը տախի Օսմանը Քիւրտլէրինտէն տիր: Պունլար չիմտիրիք հարէքէթլէրինի իրանա հաար իմմիշլէր իսէ տէ, Գավգասիատաքի բէք ճիւղի Քիւրտլէրի գալտրըմագ իչիւն, օրայա ատէմլէր կէօնտէրմիշ օլտուգլարընա պագբլըր իսէ, պու հարէքէթի եալընըզ Իրանա հաար իմմէյիպ, Ռուսիայա վէ տէվլէթը Օսմանլէյէ տախի թէվսի վէ թամամ իլէ պիր կիւն պիւթիւն Քիւրտլէրին գէյամը լը Իրան վէ Գավգասինը իչինտէն թա Գօգան տաղընա գատար պիր ամէէը ֆէէատ թուռուտուղու կէօրիւլմէք մուհալաթատան տէյիլ տիր:

Պունուն իչիւն, պու ամէէին չիմտիրտէն էօնիր ալընմագ խուսուսը՝ եալընըզ Իրանա պըրագըմայըպ, պու իչ տէվլէթին պիլ իշթիրաք պունա չալըշմասը իգթիզա իտէր: Զիւնքի Իրանը գուվվէտի ասքէրիյէսինին բէք միւքէմմէլ օլմասը ղը մալիւմ օլմաղա, պիր տէֆա տէվլէթը միւշարէյհանը ասքէրի Քիւրտ էշգիյասընա ղալիպ կէլիպ տաղրտա, պիլիմիշ իսէ տէ, պունլար հէր թարաֆտան թօքլանարագ, մէգասիտը գատիմէլէրինէ պիր տէ ախզը ինթիգամ մագսէտինի իլավէ իլէ պիր չիտէթլի հիւճում իտէրլէր իսէ, Իրան ասքէրինին մուգավէմէթ իտէմէմէսի միհթէմիլ տիր: Հալ պու քի օ թագտիրտէ պունլար զիյատէսիյլէ ճէսարէթ ալարագ, Իրանը օ թարաֆլարընտա գաթլը ամմէ վէ տահա նիճէ խապասէթլէրէ ճիւրաթ իտէճէքլէրի կիպի, օնտան օնդրա պէրի թարաֆա տէնճէճէքլէրինտէ տախի չիպհէ եօգ տը:

Պինանէ ալէյհ, չիմտիտէն իւչ տէվլէթլէր պունուն էօնիւնի ալմաղա չալըշմալը տըրլար: Տէվլէթը Օսմանլիյէ՝ Շեյխ Իսլամուլլահ վէ սաիր Քիւրտ բուէսասընա իխթարլար վէ նասիհաթլար կէօնտէրտիյի կիպի, պիր գօմիսիօն տախի թէրթիպ վէ օ թարաֆա սէվգ ու իզամ իմմէք նէյէթինտէ տիր:

Ռուսիա տէվլէթի տախի Գավգասիայա կիրէն Քիւրտ միւշէվվիզլէրինի թէվգիֆ իմմէյի կիպի, հուտուտտաքի գուվվէտի ասքէրիյէսինի տախի թէզէիտ վէ թագվիյէ իմմիշ տիր:

Պու թէտապիր՝ թէհֆիուզ իչիւն քէք էյի օլուպ, անճագ պիշէ գալը իսէ, եալընըզ պու գատարլա գանատաթ օլունմայուպ, Քիւրտ ֆէսատը հէր նէրէտտէ պաշկէսթէրիր իսէ, օրատա մահվ իմմէք իւզրէ, իւչ տէվլէթլէրին գուվվէթլէրի միշթերէքէն հարէքէթ իմմէյի տիրլէր:

Քիւրտլէրին պու հարէքէաթընտան էն զիյատէ միւթէզարրուր օլաճագ՝ օրտարրն խրիսթիանլարը օլուպ, կէրէք մէմալիքի Օսմանլիյէ վէ կէրէք Իրանտա պու վահշիլէրին էլինտէն պիզար օլան էրմէնիլէր պիր պէօյիւք մուհաթարատա պուլունտուգլարընտան, պու պապատ հէմ տէվլէթէրը միւշարիւյհիւմանրն վէ հէմ էրբաբանրն տրդգաթը ճէլպ օլունմագ իգթիզա իտէր:

***

Իրանը պէրի թարաֆընտա Քիւրտ գարըշդիրը պուլունտուղու կիպի, էօթէ թարաֆընտա տախի Աֆղան գարըշդիրը պուլունուպ, պու տէվլէթ իւր ամէէ արասընտա գալմըշ տըր:

Աֆղանիսթանտան պու գատար վագթտան պէրու հիչ պիր խապէր ալընմատըգ ատան սոնրա, նիհայէթ պու կիւն պու մէմլէքէթին պիր իմմիրալ իչինտէ վէ հէրճ ու մէրճ պ ր հայտ պուլունտուղու խապէր ալընիբ օր:

Իսթարլարը պաշրճա միանէ չիր պուլունտուղու մէվգի Աֆղանիսթանը շըմալ թարաֆընը օլուպ, Քեաբիլ թարաֆլարընտա նէ պատուղու խապէր ալընմայոր:

Ինկիլիթերրա տէվլէթի պու մէսէլէեէ հէնուզ պիր նէթիճէ վէրէմմէմիշ տիր: Կէչէնլէրտէ Գալքիւթա կազէթալարընտան պիրի պու մէսէլէյին հալլինէ իւչ սուրէթի կէօսթէրիպ, եա Հէրաթը Իրանա թէրքիյէ Գանտահարին Հինտիսթանա լլհագընը, եա պու իքի գասապա իլէ ճիվարարընը, եանի Աֆղանիսթանը ճիհէթը զարպկիյէսին այրըճա պիր էմրէթէ վաղ իլէ, Էմիրինին՝ Ինկիլթէրրանը հիմայէսի ալթընա ալընմասընը, վէ եախսա Հինտիսթանը հուտուտունու պատէթասհիհ Աֆղանիսթանը թախլիէ իմմէսընի թէճվիզ իմմէքտէ իտի:

Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին պու իւչ թարիգտէն հանկըսընը թուլթաճաղը, վէ եօգսա տիկէր պիր թարիգ թուլթամագ նէյէթինտէ մի պուլունտուղու մալիւմ օլմայուպ, պու մէսէլէ հագգընտա պու գատար սիւքիւթին իլթիզամը զարայիպտէ տիր:

Ինկիլիզլէր չիմտի Աֆղանիսթանը թախլիյէ իտուպ չէքիլմէէ բաղը իսէլէր տէ, պու մէմլէքէթի տէ պիր հէրճ ու մէրճ իչինտէ պրրագամայուպ, թախլիյէ իմմէզտէն էվվէլ, ասայիշ վէ ինթիզամըն խատէսինէ մէճպուր տըրլար: պինանէն ալէյհ, պու իսթիլալարը զուհուրի ինկիլիզլէր իչիւն բէք պէօյիւք պիր զայէ օլուպ, իհթիմալ քի, պու իսթիլալը տէֆ իչիւն, եէնիտէն Աֆղանիսթանտա պիր սիլահ թէճրիւպէսինէ մէճպուր օլաճագ տըր:

Էհմասը, վագթըյա տէմիշ օտուղումուզ կիպի, ինկիլթէրրա պու մէսէլէեէ կիրիշմէքլէ, պաշընա բէք պէօյիւք պիր զայէ աչմըշ տըր, քի իչինտէն չըգըմագ միմքին օլամայոր. պունուն մէսուլիյէթի տէ Պիգօնսֆիլտ գապինէթօտունա այիտ օլմագ իգթիզա իտէր:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւնքի Ֆոբն պէյանընա կէօրէ, Պապը Ալի Եունան մէսէլէսինտէն տօլայը, մէմալիքը էճնէպկիյէտ մուգիմ սալթանաթը Սէնիյէ սիւֆէրասընա կէօնտէրէճէ՛լի թահրիրաթը ումումիյէսինտէն չիմտիքի հարալ սարքը նաղար իմմիշ, վէ անվալըն նէտէն իպարէթի գալաճաղընա ինթիզար իմմէյէ գարար վէրմիշ իմիշ:

Հալ պու քի պու կիւնքի Վոֆն հավատիսի մէգքիւրուն պիւոպիւթիւն ագսի օլարագ չու ֆըզրալը եաղմիշ տըր:

«Պալը կիւնիւ Պապը Ալիտէ ինիգատ իտէն մէճլիսը ֆէվգէլատէի վիւբէլա կիճէ սաամ տէօրթ պուչուղա գատար իմմիտատ իմմիշ վէ մէճլիսը մէզպուրատէ Եունան մէսէլէսինէ տաեր թասմիրի մուգարրէր օլան միւզաքքէրէի ումումիյէ գայէմէ ալընըպ իքմալ օլունմուշ, վէ տիւնքի կիւն սիւֆէրաի սալթանաթը Սէնիրէեէ իրսալ պույրուրմուշ տըր:

«Միւզաքքէրէի ումումիյէի մէզքիրէէնին պիրէր սուրէթի տախի Տէրսաատէթմէ պուլունան սիւֆէրաի տուէլը մուազզամայա կէօնտէրիլմիշ տիր:

«Պու նօթանընն մէալինէ տաեր տիբլօմաթլար պէ ինինտէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմաթա նաղարէն, պունտա՝ Պապը Ալի մահզա սուլհ ու սասայիշի վիզայէ վէ տուէլը մուազզամանընն արզուլէրինէ պիր բիայէթը մախսուսէ իրսէ իմմէք իւզրէ, Եունանա պիր թազրմ արազի թէրք իմմէկի թասմիմ վէ վէրէճէյի մահալլէրի միզաքէրէի մուֆասալէի ախիէ-իտէ թային իմմիկի, վէ Եունան հիւքիւմէթինին պու մահալլէրի գապզ ու թէսէլլիմ իրէմէք իչիւն քէնտիսի իլէ միզաքէրաթա իպթիսար իմմէսինի պէքլէտիյի հալտէ, հիւքիւմէթը մումիյէյհա պէրվէճճը ինթիզար հարէքէաթը ասայիշէրվէրսէէէ իպթիսար իմմէեէ պէտէլ պիր թագրմ ասաքիր ճէմիլէտիյի մաէթթէեէսիֆ իշտիրտիյի, վէ պունտան մուխիլլը ասաեիշ նէթայիճ չըգմասը գավիէն մաղնուն օլուպ, պու իսէ Էվրօբա տէվլէթէրինին մէգասիտը մուսաէմմէճճուեանէսինէ մուզահիր տիւչճէյի պէեանը իլէ թէրքինէ ռիզա կէօսթէրէլէն մահալլէրին ախզ ու թէսէլլիմիւ զրմիրնտա հիւքիւմէթը մումիյէյհանրն Պապը Ալի իլէ միւզաքէրաթա միւպատէրէթ իմմէսի զրմիրնտա քէնտիսինէ նասահաթ իտիրմէսինի տէվլէթլէրտէն թալէպ իմմիշտիր«

———

Մէնէմէնը պէեանընա կէօրէ, Գարատաղ թահտիտի հուտուտ գօմիսիօնունա ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա վէ իթալիա տէվլէթլէրի թարաֆընտան մէմուր օլան զէվաթ Բակուղյա մուվասէլէթ իմմիշ օյտուգլարընտան, էվվէլքի կիւն Օսմանը գօմիսէրլէրինէ տախի պու պապատ էմր վէրիլմիշ տիր,

———

Թէրճիմանը Հաֆէզարընն պէեանընա կէօրէ, Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէյասէ թահրիրը նուֆուսը իչիւն իգթիզա իրէյէն նիզամնամէ՝ Պապը Ալիճէ թէզէքքիւր վէ թանզիմ օլունարագ, խաքիբաե Շահանէյէ լեէճլիլ իսթիյզան արզու թագտիմ գըլընմըշ տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ամերիկա նաղրը ճէվտէթ բաշա հաղրէթլէրի կէչէն բաղար իրթէսի կիւնիւ Պէյօղլունտա սիւֆէրա իլէ միւլագաթ իլէմիշ տիր: Թէրճիմանը Հաֆէզարընը կաղէթասը պու միւլագաթը սէֆարէթլէր թարաֆընտան գապուլ իտիլմէմէք իսթէնիլէն մուվագգաթ նիզամ:

Նամէյէ տաեր օլտուղունու պէյան իտիյօր:

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին գավանին վէ նիզամաթը միւպէյանի օլուպ, չիմտիյէ գատար տէօրթ ճիտի նէչր իտիմիշ պունլունան Ցիւսթուրը պէշլինճի ճիտի նէչր օլունմագ իւզրէ օլուպ, պունտա ախիրէն վագ օլունան գավանին վէ նիզամաթը ճէճտիտ տախի տէրճ օլունմագ մուգարրեր իմիշ:

—Մէնէմէնը պէյանընա կէօրէ, ճումա էրթէսի կիւնիւ Ցէրսաատէթ կէլմիշ օլան Պակտէն նամ բրօթէսթան բաբազրն քիթապ սանտըղը կէօմրիւքտէ քիչատ օլունարագ մուայէնէսի թէքլիֆ օլունմամէ՝ իսէ տէ, մումիյէյհ բաբազ իսթինքեաֆ իմմտիյինտէն, սանտըգ քէնտիսինէ իատէ օլունմամըշ վէ ֆագաթ Ինկիլիզ սէֆարէթի մասլահաթկիզաբը թարաֆընտան վերիլէն իրզահաթ իւզրինէ սանտըղը իատէսինէ գարար վերիլմիշ տիր:

—Քէօսթէնճէտտէ մուգիմ սալթանաթը Սէնիյէ չէհպէնտերի Բէշտիմաճեան Միքէ էֆֆէնտի մէճլուսնէն սիւնքի կիւն չէհրը մէզքիւրտէն Սթամպօլա միւվասէլէթ իմմիշ տիր:

— Ցիւնքի կիւն Քէօսթէնճէտէն Ցէրսաատէթ վիրուտ իտէն Ամերիկա Լոյտ գումբանեասը վաբօրը իքի երիզիս միւթէճավուզ իպամ մուհաճիրի կէթիրմիշ տիր:

—Իզմիտ հէվաիսինտէ միսէլլահէն տօլայըպ իճբար չէզ ավէթ իմմէքտէ պուլունան 45 գատար հայտուտտան իքիսի կէչէն կիւն հիւքիւմէթը մահալլիյէ թարաֆընտան ախզ ու կիրիֆթ օլունուպ, պիրի իչ սէնէ վէ տիկէրի պիր սէնէ միւտտէթլէ քիւրէք ճէզասընա հիւքմ օլունմուշլար տը:

—Ցիւնքի նիսիսիմիզտէ Պոլըգ Բազարընտա վագը Նաֆիա խանընտա Ռ. Նճեան Աբիկ էֆֆէնտինին օտասընա խըրսըզ կիրտիյի եազրմըշ իսի: Ալընան մալիւմաթա կէօրէ, սրբգաթ օլունան նուգուտտ վէ էշեա օն պին լիրա թախմին իտիրմիշ վէ մէպլաղը մէզպուր միեանընտա պիր կիւն էվվէլ Մալիյէ խազինէսինտէն միւրուտ իմմիշ պիր խալը քիւլիչէ կիւմիշ մէվճուտ պուլունմուշ տըր:

—Ասաքիրի Շահանէյին կիյէճէք վէ սաիր իաշէսինին մունազամէն թէսվիյէսի իչիւն, Էվրօբատա Էնճանատան նամը իլէ մէվճուտ օլտուղու կիպի, հէր օրտույա պիրէր մասրաֆ նաղրը նասպ օլունմուշ վէ խուսուսաթը մէզքիւրէյի թէֆթիշ իմմէք իւզրէ պիր հէեէթը թէֆթիշիյէ թէշքիլ գըլընմըշ տըր:

—Սոֆիա նամ պէյլիք վաբօրը էվվէլքի ագշամ Իզմիտտէն Ցէրսաատէթմէ մուվասէլէթ իմմիշ տիր:

— Ցէրունը Պողազտա եալընըզ կէմի չէքմէք իմմէյազրը հայիզ օլան ուֆագ վաբօրլար պիր վագթտան պէրու Մարմարա սէվահիլինտէքի իսկէլէլէրէ եօխնու չըգարարագ իտարէի Մախսուսէսնին հասըլաթընը սէքթէտար իմմէքտէ օլտուղունան, իչիտիլինէ կէօրէ, պունուն մէնը էսպապը իչիւն Լիման իտարէսինճէ պաղը թէշէպպիսաթա իպթիտար օլունմուշ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Սիվաստան տիւնքի կիւն բաթրիգխանէեէ վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, մահալը մէզքիւր Ռումիրը՝ էրմէնի գապրիսթանընտա պուլունան վէ տավա թահթընտա օլան քիլիսէյի թամիրէ թէշէպպիսս իմմիշ վէ գապրիսթանը մէզքիւրը մէզար թաշլարընը սէօքմէէէ պաշլամըշ օլտուգլարընտան, էրմէնիլէրէ Ռումիր մէյանընտա պէօյիւք պիր իխթիլաֆ վէ գեյլ ու գալ հուսուլէ կէլմիշ տիր:

Մալիւմ օլտուղու վէճճէյէ, պու մէսէլէյէնին թէտգիգի իչիւն պունտան ագտէմ Բաթրիգխանէյէ Լիսանը Թիրքի քեաթիպի կարապետ էֆֆէնտի խաչատուրեան վէ գարու քէշեասը Աբրահամ էֆֆէնտի վէ Սիվաս Ռում մէթրէօլիտանէն միւրեթթէպ օլարագ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմուշ վէ պու գօմիսիօն Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրինին խանէսինտէ իճթիմա իտերէք մէսէլէյի թէտգիգ վէ թէֆթիշ իյլէմիշ իսէ տէ, մումիյէյհ Ռումմէթրօօլիտի միւտտահեանընտան սէրմու չաշմարղընտան, գաթի պիր գարար վերիլէմէմիշ տիր:

—=—

Սիվաս մէսէլէի մալիւմէսինտէն տօլայը էվվէլքի կիւն Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Ռուսճուգեան իլէ Գարու քէշեասը Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆֆէնտի՝ Ամիյէ նաղրը չէվտէթ բաչա վէ մէզահիպ միւտիրի Զիյվէր պէյ էֆֆէնտի հաղարթընա կիտէրէք, ուզուն միւտտէթ միւլագաթ իմմիշլէր, վէ միյանէյէրինտէ քիչիւք չօճուգլար տախի պուլունան մահպուսիյինին թախլիյէի սէպիլի իչիւն սէրիան Սիվաս վալիսինէ թէլէկրաֆ քէշիտ պույրուլմասընը թալէպ էյլէմիշլէր տիր:

—=—

Պատուէրի Ցէրոյենց էֆֆէնտինին իքի ճիտտէն իպարէթի օլան Իրասխան նամ քիթապը պիթմիշ օլտուղունան, Վաղարշապատա քեային Մայր Աթոռ մաթպասընտա իքինճի տէֆա օլարագ թապ օլունմագ իւզրէ, էսէրը մէզքիւր՝ պաղը թատիպաթ վէ միհիմմ պիր զէյլ իլէ Ս. Էջմիածին կաթողիկոսը Վեհափառ Տ. Տ. Գէորգ Սրբազան հաղրէթլէրինէ իրսալ օլունմուշ տըր:

—=—

Ցիւնքի կիւն Տիարպէքիր Գաւառական ժողովը թարաֆընտան Բաթրիգխանէյէ պիր թէլէկրաֆ վիւրուտ իտուպ, պունտա մահալը մէզքիւր ումուրը միլլիյէսինին նիզամ ու ինթիզամըզ հալի թաբ՛ֆ օլունմուշ վէ սերիան եէնի պիր Առաջնորդական Տեղապահ թային օլունմասը թալէպ իտիրմիշ տիր: Մէզքիւր ժողով Բաթրիգխանէ թարաֆընտան պունուն սէրիան իճապը իճրասընա պագբլմատրը թագտիրտէ, քէնտիսի տէ մէմուրյէթինտէ տէվամ իտէմէ յէճէկինի իլավէթէն պէյան իմմիշ տիր:

—=—

Գեր. Ներկարարեան Պետրոս վարդապետին թէքլիֆ ու թէշէպպիսի իւզրէրինէ Շապին-Գարահիսարտա Ցէրսաատէթ Միացեալ ընկերութիւնընա պիր շիպէ թէէսիս օլունուպ, մահալի միլլէթաշլարըմըզտան 150 քիչի գատար մէզքիւր շիպէյէ ազա օլմուշլար տըր: Պու թէշէպպիսսէն սօնդրա եէտի ազատէն իպարէթ պիր Գործ. Մասնաժողով ինթիխապ օլունուպ, պու գօմիսիօն մահալը մէզքիւր Մայր Վարժարանընն հոգաբարձութիւնընը տէրէօհտէ էյլէմիշ տիր:

—=—

Շապին Գարահիսարտան եազըլըրընա կէօրէ, Նոյ. 16տա մահալը մէզքիւր Գաւառ. Ժողովը՝ Գարահիսարը եէնի բաթրիգ վէքիլի Գեր. Տ. Պետրոս Ծ. վարդապետ Ներկարարեանը թահթը ըրյասէթինտէ օլարագ իճթիմա իմմիշ, վէ Սահմանադրութիւն ահքեամընճա պաղը գարարար վերմիշ տիր: Շէօյլէ քի, միլլէթ վերկիսի ումումէն թէվզի օլունաճագ տըր. Շապին Գարահիսար թարաֆընտան կեդր. Ընդհ. ժողովա անասըլ Գարահիսարը Սիսակեան Անդրէաս էֆֆէնտի մէպուս ինթիխապ օլունմուշ տըր. Գաւառ. ժողով էհալի նամընա օլարագ Բաթրիգ Ամէն. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրինէ պիր թէշէքքիւր մահզէրի իրսալ իթմէէեէ գարար վերմիշ տիր:

ԻԽԹԱՐՆԱՄԷ

Կազէթաի միւթէպէրինիզին 990 նումէրօյու նիսսախնտէ, տավա վէքիլլէրինտէն Ն. Շահպազ իմզասընը վէ միւխթէլիֆ միւտտէթլէրի հավի նէչր օլունան իլանանամէտ, Ցավիտ Վիտալ Մաճար իմզասընը, վէ պէհէրի պէչէր եիւզլիրայը չամիլ օլուպ, եէտը ատիլէ թէվֆի գելընան իւչ գըթա պօնօլար թարաֆընտան վուգու պուլան ճէպր իւզէրինէ իմզա իտիրմիշ օլտուղունան, մէզքիւր պօնօլար զայրը միւթէպէրատա օլունմասը լիազումի պէյան օլունմուշ իսէ տէ, գիքր օլունան պօնօլարրն իմզա իտիրմէսինտէ ասլա ճէպր վուգու պուլմասընը, մէզքիւր իլանանամէի միւթաէա վէ մազմունընա քէսպը ըթթալա իտէնլէրին մալիւմ տիր: Զիրա մէզքիւր իլանանամէտ հէմ ճէպրէն իմզա իթտիրիլտիի, վէ հէմ տէ եէտը ատիլէ թէվֆի գելընըրը պէյան իտիլիյօր: Շու ճիւմլէյի վէքիլը մումիյէյհին իմթիզաճ իթտիրմէսի եա միւվէքքիլինտէն եանլըշ մալիւմաթ ալմասընտան, վէ եախսա ճէպր քէլիմէսինին մանասընը պիլէմէմէսինտէն իլէրու կէլմիշ օլտուղու պի իշթիպահ տըր. վէ ճէպր մատտէսի իսէ, ումուրը ճինայէթտէն օլտուղունան, վէ վէքիլը մումիյէյհին պու եօլսա ազվ իթթիսի իսնատաթընը պիր վէճճէյէ գապուլ իտէմէյէճէկիմտէն, իւչ կիւնէ գատար նէչր իթտիրի իլանը երինէ իմզասը թահթընտա օլարագ թէքզիպ իթմէսի, վէ իթմէտիրի թագտիրտէ միւգթէգալի գանունէյհսինին իճրասընա թէշէպպիսս իտէճէյիմի պիլմէսի, վէքիլը մումիյէյհէ իխթար օլունուր:

4 քեանունը էվվէլ 96

Թիւճճարան
Ահարոն Պապանի

ԻԼԱՆ

Սամաթիատա Տօղրու եօլտա Ա. Մինա նամ Ռում քիլիսէսինին սրբասընտա վագը օլուպ, պունտան մուգատտէմ Ադապեան վարժարանը օլան վ՛ 8 օտա, պիր թարացա, պիր պօտրում՝ վէ պիր մահզէնի չամիլ պուլունան իքի գաթը պիր պապ քեարկիր խանէ իճարա վերիլէճէք օլտուղունտան, թալիպ օլանլարրն եա մաթպասամըզա վէ եախսա Սամաթիատա Տօղրու եօլտա գարաղոլ իթթիսալինտէ վագը էճզանը Սինեօր Ճիվանիյէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր: 10—1

Գում-Գարուտա Էրմէնի Բաթրիգխանէսինին իթթիսալինտէ վէ շրմէնտրֆէր խաթթր իւզէրինտէ 105 նիւմէրօյու վէ 8 օտա վէ պիր սարնիչ, պիր գույու, պիր քեավկիր մահզէն վէ 500 արշըն պաղչէյի չամիլ օլան վէ 400 արշըն իւզէրինտէ վագը պուլունան պիր պապ ախչապ խանէ սաթլըգ օլարընտան, թալիպ օլանլարրն՝ Գում Գարու Մայր Եկեղեցիսինին Աւագերեցի Տէր Սուքիաս քահանայա միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր:

6—2

ԲԱԶԱՐԼԸԳ ԵՕԳ

Մահմուտ-Բաչա պաշընտա Պէօրլկճի տիւքքեանը իթթիսալինտէ 200 նումէրօյու մաղազատա Բարիզին սօն մօտալարընտան օլարագ հէր ճինս հաղը էսպապլար սաթըրը:

Եիւզտէ 40 ԷՖՕՒԹԻՆԷ 4—4

ԹԷՐԱԳԳԻՒ ԶԸՐԱԱԹ ՎԷ ԹԷՔԶԵՒՏԸ ՎԱՐԻՏԱԹ

Կէչէնլէրտէ պու աւգիա թէչքիլ օլունան գօմիսիօնտան սէրիշթէ այարագ ուսմուրը Նաֆիա վէ մէհատին վէ օրմանլարտան պահս իթմիշ, վէ պունլարրն թէրագգըսը իլէ, զըրաաթն տախի թէրագգը իտէպիլէճէյինի գիքր իթմիշ իտի։

Էվրօբա տէվլէթլերինին վարիտաթընա աթթը Նաղար օլունսա, վագտա ֆապրիգալարտան վէ սաիր սէնայիտէն պիր չօգ վէրկիլէր ալընտրղը կէօրիւլէճէք իսէ տէ, զըրաաթտան վէ մահսուլաթը արզիյէտէն տախի բէք չօգ վարիտաթ ալընտրղը, վէ մէսէլա Ֆըրանսա վէ Իթալիանն պու գապիլտէն օյան վարիտաթլարընն, պիզիմ պիւթիւն վարիտաթն պիր գաչ միսլի Նիսպէթինտէ օլտուղու կէօրիւլէճէք տիր։

Հալ պու քի, Ֆրանսա վէ Իթալիա մէմալիքինին վիսաթը, մէմալիքը Օսմանիէնին վիսաթրնտան Նիսպէթ գապուլ իթմէյէճէք տէրէճէտէ աղ օլտուղու կիպի, օրալարրն մահսուլաթը տախի պուրանրն մահսուլաթը գատար չօգ վէ միւթէնէվվի տէյիլ տիր։

Հալ պէօյլէ իքէն, օրալարրն զըրաաթ վէ մահսուլաթը արզիյէսինտէ հասրլ օյան վարիտաթրն, պիզիմ պու գապիլտէն օյան վարիտաթտան զիյատէ օլմասը ճայի թաաճճիւպ վէ թէէսսիֆ տիր։

Իլթէ տէվլէթ, վարիտաթընը պաչգա եօլտան արամաղա մէճպուր օլմայրպ, պու թարիգտէն արամալը տրը։ Պու թարիգ իքի թարաֆտան միւֆիտ վէ նաֆի տիր։ Հէմ մէմլէքէթ վէ էհալիյի մամուր վէ զէնկին իսէր, հէմ տէվլէթին վարիտաթը արթար։

Յէֆթալա պէյան իթմիշ օլըզմըզ իչին, պուրատա թէքբարընա հաճէթ եօգ իսէ տէ, տէվլէթին տայիմա վարիտաթընը մէմլէքէթ վէ էհալինին մաղարրաթընտա արամայրպ, ֆիտէսին տէ արամագ, վէ տէվլէթին վարիտաթընը արթըրմագլա պէրաբէր, մէմլէքէթին իւմրանընա տախի չալըշմագ իգթիզա իթտիյին տախի քէմմ իտէմէյիզ։

Պու գապիլտէն տէվլէթէ չըգաճագ վարիտաթրն պաչըճասը իսէ, եօյլար վէ սաիր ուսմուրը Նաֆիանրն վէ զըրաաթրն թէրագգըսընտան հասրլ օյաճագ վարիտաթան իպարէթ օլտուղունտա չիպգէ եօգ տրը։

Ուսմուրը Նաֆիանրն թէրագգըսը ֆիտէսինի՝ տիկէր պիր պէնտը մախսուս իլէ մուֆասալէն պէյան իթմիշ օլտուղումրզտան, պուրատա թէքբարընա լիւզում կէօրմէյիպ, եալընըզ պունլարրն զըրաաթն թէրագգըսընա վասրթա օյաճաղրնը տէրիտաթրը իթմէքլէ, պու պապտէ տախի զիյատէսիյլէ սայ ու զայրէթ վէ միւսարաաթ օլունմագ լազըմ կէտիյինի թէքբար իտէրիզ։

Անճագ զըրաաթն թէրագգըսը եալընըզ եօլարրն ինչասընա միւթէվագգիֆ օլմայրպ, եօլարրն պաչըճա ֆիտէսի սահիլտէն ուզագ օյան մահալէրէ այիտ տիր։ Հա պու քի սահիլ բէք եագն օյան եէրլէրլէ, մէվճուտ օյան տէմիր եօլարրնրն կէչիքլէրի եէրլէրտէ տախի զըրաաթն լիւզումի տէրէճէտէ թէրագգը իթտիյի կէօրիւլմէյօր։

Եօլար՝ զըրաաթ մահսուլաթընն խարիճէ չըգմագ իւզրէ սուհուլէթլէ նագլիյէ բիվաճ պուլմարընա վասրթա օլուպ, անճագ զըրաաթն նէֆսը էմրտէ թէրագգըսընա խըտմէթ իտէճէք պագը վասրթալար վար տրը քի, օնլար օլմասդճա, նէ իսկէյէ պաչընտա վէ նէ տէ տէմիր եօլու մէվգիֆինին եանընաքի արաղիտէն լիւզումի մըգտար իսթիֆատէ մէմուլ օլունապիլիր։

Զըրաաթն նէֆս իլ էմրտէ թէրագգըսընա խըտմէթ իտէճէք էսպաղ չօգ օլուպ, պուրատա պաչըճալարընը սայաճաղրզ։

Լաքին պու էսպաղն թաաատրթա կիրիչմէզտէն էվվել չուրասընընը պէյան իթմէյիյիզ քի, պու էսպաղն հէման քեաֆիֆէսի եալընըզ պիր թէտպիրէ վէ էսկիտէն գայմա պաղը ատեթլէրին թէպտիլինէ միւթէվագգըֆ օլուպ, նէ մէսարիֆէ վէ նէ տէ պէօյիւք զահմէթլէրէ թէվագգուֆ իտէր։

Պու էսպաղն պիրինճիսի՝ քեաֆիֆէի արաղինին պիր նէվէ թէհավվիւլիյէ արաղիի վագֆիյէ վէ արաղիի միրիյէնին լաղվը մատէսի տիր։

Արաղինին պէօյէ պիր գաչ նէվէ թագսիմի վէ ասհապընա պիր չօգ միւշքիլաթ կէօսթէրիլմէսի՝ զըրաաթա պիրինճի տերէճէտէ մանի օլուպ, հիչ պիր ֆայիտէ վէ մուհասէնաթը տախի եօգ տրը։

Պիր միւլք վէ եա արաղինին վաղֆ օլմասընտան, էվգաֆ խաղինէսինէ բէք ճիւզի պիր թէմէթթիւ տօգանտրզը հալտէ, սահիպինէ բէք չօգ մաղարրաթը տօգանարագ, վերասէթի սաղլամ օլմատրզընտան, օ միւլք վէ արաղինին նէ իչթիրասընա վէ նէ տէ թամիր վէ իսլահընա չալըշան պուլունուր։

Խուսուսիյէ քի, Էվգաֆըն իթտիյի պու թէմէթթիւտէն տախի կէօրիւնէն խայր վէ մէնֆաաթ բէք ճիւզի օլուպ, պունտան հասրլ օյան մաղարրաթլարա Նիսպէթէն հիչ մագամընտա տրը։

Պունտան մաատա Էվգաֆ խաղինէսինին միւթէզարրուր օլմասը տախի թէճվիզ օլունմագ իսէ, պու խազինէնին պունտան իթտիկի իսթիֆատէ հիսապ օլունարագ, էմլաք վէ արաղիի վագֆիյէէ օ Նիսպէթտէ պիրէր գըյմէթ թային օլունապիլիր։

Պու թագտիրտէ հէր քէս միւլքինի վէ արաղիսինի վագֆ հալինտէն չըգարըպ միւլք իթմէք իչիւն, գըյմէթը մուայեէնէսինի վէրէրէք, պու հագգը սաթըն ալապիլիր։ Էվգաֆ տախի պէհէր սէնէ մահսուլաթը գալիլէսինի ալտրղը սէրմայէսինի պիրտէն ալըպ, պունունլա մախսուսի պիր պանգա տա թէչքիլ իտէպիլիր քի, պունտան էվգաֆ շիմտիտէն զիատ իսթիֆատ իտէպիլէճէկի կիպի, ուսմուճա տախի բէք չօգ իսթիֆատ օլունապիլիր։

Լաքին պահսրմըզ Էվգաֆտան օլմայրպ զըրաաթտան վէ արաղիտէն օյտուղունտան, Էվգաֆ խաղինէսինին եալընըզ պունտան զարր իթմէեէճէյինի պէեանա, էվգաֆըն պու վէճհլէ էմլաքա թահվիլինտէն ուսմուճա օյունաճագ իսթիֆատէյէ վէ զըրաաթն գազանճաղը թէրագգըյա հասրը մէգալ իտէլիմ։

Արաղինին պու վէճհ իլէ քեաֆիֆէթէն էմլաք հալինէ գօնմասընտան զըրաաթճա բէք պէօյիւք պիր թարագգը կէօրիւնէրէք, տէվլէթին վարիտաթը զիյատսիյլէ թէքսսիր իտէճէք տիր։

Բէզալիք էմլաքը միրիյէնին իմար վէ ըսլահ վէ իտարէսինէ սայ ու զայրէթ իտէճէք քիմսէ պուլունմատրզընտան, պունլարրն տախի իչլէմէքտէ օլան զէրրաա սաթրմասը իլէ հասրլ օյաճագ էսմանրն ուսմուրը Նաֆիա վէ սաիր ֆահտէլի իչլերէ վէ ըսլահաթը լազրմէեէ սարֆ օլունմասը իգթիզա իտէր։

Պունտան տախի տէվլէթ պիր թարաֆտան պէօյիւք պիր մէպլաղա տէսթրէա օյարագ իհթիյաճաթընը տէֆ իթմիշ օյաճագ վէ պիր թարաֆտան օ արաղինին ըսլահ վէ թամիրի իլէ զրաաթ վէ մահսուլաթընն թարագգըսընտան կիթտիքճէ զիյատ իսթիֆատ իտէճէք տիր։

Էսպաղը սէզգիւրէնին իքինճիսի աշար ուսուլինին լաղվը իլէ արաղի իւզրինէ վէրկի թարհը մատտէսի տիր։

Մալիւմ տիր քի չիմտիքի հալտէ զէրրա նէ գատար զիյատէ մահսուլաթ չըգարրրյար իսէ, օ գատար զիյատէ վէրկի վէրէճէքլէրինտէն, վէ իչլէմէեիպ պօշ պըրագգալարը արազի իչիւն պիր չէյ վէրմէեէճէքլէրինտէն, արազինին եալընըզ պիրէր մըգտարընը իչլէեիպ, քէնտի իհթիյաճլարընա քեաֆի օյաճագ գատար մահսուլաթ եէթիշտիրմէեէ վէ ֆազլահ արաղիյի խալի պըրագմաեա մէճպուր օլույօրլար։

Հալ պու քի արաղի իւզէրինտէ վէրկի ալընտրղը վագթ, ասհապը արաղի թահթը թասարրուֆլարընտա պուլունան արաղինին կէրէք իչլէնմիշ վէ կէրէք իչլէնմէմիշ օլսուն վէրկիսինի վէրէճէքլէրինի աիւշիւնէրէք վէ մահսուլաթ չըգ օլտուգճա, վէրկի նիսպէթէն օ գատար ազ օյաճաղընտան, միւմքին մերթէպէ զիյատէ արաղի իչլէմէէ չալըշըպ քիմսէ արաղիսինի խալի պըրագմայաճագ տրը։

Օ վագթ հէրքէս իչլէտիյի արազիյի թահթը թասարրուֆլունտա թուլուպ, իչլէյէմէյէճէյի արազիյի իսէ պօշունա վէրկիլերինի վէրմէմէք իչիւն էլտէն չըգարրպ սաթաճաղընտան, իչլէյէճէք գօլլարը օլուպտա արազիսի օյմայանլար տախի ուճուզ ֆիյաթլար իլէ արազի իտիհէպիլէճէքլեր վէ արազի թէնպէլ վէ միւսէյիպ ատէմէրին էլինտէ մուաթթալ գայմագտան գուրթուլուպ, մէմլէքէթ մամուր օյաճագ վէ տէվլէթին վարիտաթը տախի օնա կէօրէ թէզաեիւտ իտէճէք տիր։

Պունտան մաատա աշար էմվալինին չիւրիւմէսինտէն վէ աշար մէմուրլարընը պիր թարաֆտան սուի իսթիմալլերինտէն վէ պիր թարաֆտան տախի պունլարա վէրիլէն քիւլլիյէթլի մաաշլարտան խազինէի տէվլէթ բէք չօգ իսթիֆատ իտէճէք տիր։

Էսպաղը մէզգիւրէնին իչիւնճիսիս՝ զըրաաթ սանտրգլարընն թէրթիպի տիր։ Պէօյլէ սանտրգլար թէրթիպի հագգընտա մախսուս պիր Նիզամնամէ տախի գալէմէ ալընմըշ իսէ տէ, եալընըզ թունա վիլայէթինտէ պիր վագթ մէվգըի իճրայա գօնուլմասընա չալըշըլարագ, մէմալիքը Օսմանիյէնին տիկէր հիչ պիր թարաֆըն տա պու պապտէ պիր կէօնա թէ չէպպիւս օլունմամըշ տրը։

Հալպու քի զէրրա վէ ասհապը արազի՝ չօգ տէֆա, կէրէք թօխում վէ հայվանաթը լազըմէ թէտարիք իչիւն, վէ կէրէք աչըլմամըշ արազի աչուպ իչլէմէք իչիւն մէսարիֆէ միւհթաճ օլուպ, պու կիւն պիր մըգտարը մուայեէն թօխում վէ հայվանաթա մալիք օլմամագ պիր սահիպ արազինին կէչէճէք սէնէ աճ գայմասընը, վէ պինաէն ալէյհ արազիսինի տաթմայա մէճպուր օլմասընը իճապ իտէպիլիր։

Իլթէ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, զէրրա վէ ասհապը արազինին էքսէրիսի, պու իհթիեաճը տէֆ իչիւն, վէլեվ քի եիւզտէ եիւզ ֆահլէ պօրճ ալմաղա մէճպուր օլարագ, պիր թագըմ թամաքեար վէ ինանֆսըզ միւրապէհանըլարընն եէար զատու իթիաֆընա էսիր տիւչէրլեր։

Հիւքիւմէթ միւրապէհանըլարընն պու հարէքէթլերինին էօնիւնիւ ալըպ, ֆահլէրի պիր հատտը մարուֆէ թէնպիլ վէ թային իթմէք իչիւն, տէֆթարլէ վէ միւթաատիտ էմիրլեր վէրուպ, վիլայաթընն քեաֆիֆէսինտէ պունա չալըշըմըշ իսէ տէ, պիր սէմերէ հասրլ օյամամըշ տրը։ Չիւնքի ասհապը արազի վէ զէրրա միւհթաճ օլտուգլարընտան, միւրապէհանըլար իլէ պիլ իթթիֆաֆ-ֆահլի տախի բէսէլ մալ իլէ գարըշտըրարագ, օնա կէօրէ սէնէկտ վերտիքլերինտէն, հիւքիւմէթ միւրապէհանըլարընն հիյլէլերինին էօնիւնիւ հիչ պիր վագթ ալամազ։

Զաթէն տէ ասհապը արազի միւրապէհանըլարա միւրաճաաթ իթմէզլեր իսէ, պիւսպիւթիւն աճ գալաճագլարընտան, զըրաաթ սանտրգլարը իհտաս իթմէտիքճէ, միւրապէհանըն էօնիւնիւ ալմագտա տախի հիչ պիր ֆայտէ թէսավվուր օլունմայուպ, պէլքի զարար վար տրը։

Պունուն իչիւն, զըրաաթը իհեա իտէրէք, տէվլէթին վարիտաթընը թէզեիտ իտէճէք պիրինճի էսպաղն պիրի տէ մէմալիքին հէր թարաֆընտա զըրաաթ սանտրգ վէ պանգալարընն իհտասը մատտէսի տիր։

ՎԱՐԴԱՆ ԳՈՒՑՈՒՄՃՈՒ

Պէյօղլու Օթել տը Պիզանս գարշըսընտա Ն՝ 395

Մէզքիւր մաղազատա պուլունան քեաֆիֆէի միւճէվհէրաթ ֆիյաթլարընտան թէնզիլ օլունարագ, ֆիյաթը մագթուէսի իլէ ֆիրուխթ օլունաճագ տրը։

ՄԻԻՏՏԷԹԸ ՍԱԹԸՇ

3/15 Դեկտեմբերէն 3/15 Յունվարա գատար

Մաղազա աչըգ տրը սապահ սաաթ 4½ տան կէճէնին սաաթ 5 ինէ գատար։

ԷՐՄԷՆԻՍԹՈՆ ԱՍՈՒԸ ԱԹԻԳԱՍԸ

Պաթումտան 30 Նոյեմբեր Թարիխյէ Ֆ-ր Պ-ֆիօրա եաղբլան պիր մէքթուպտա աթիէքի ֆըգրալար կէօրիւմիշ տիր։

«Թիւրքիատան զապթ օլունան Էրմէնի էյալաթընտա ասարը աթիգա Թահարրիյաթընա թէչէպպիւս օլունաճագ տրը։ Խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, կէլէճէք եաղընն Ռուս ասարը աթիգա մուայիմէրի՝ պաղը մուհիմմ միւղաբէրաթը իճրա իթմէք իւզրէ թիֆլիստէ ագտը իճթիմա իտէճէքլէր տիր։ Զաթէն գօնթ Ռէվարօֆըն թահթը բիյասէթինտէ պիր գաչ տէֆա ագտը մէյվէրէթ օլունուպ, թահարրիյաթը մէզգիւրէ իչիւն պիր բան գարարլաչարրրմըզ, վէ քէչֆ օլունաճագ մատտէյէր թէվզի օլունմուշ տրը։ Պու թէչէպպիւս իպթիտա Մոսգուա ասարը աթիգա տարիւ ֆիւնունրնտան թէքլիֆ ‘իտիմիշ օյմաղա, մէզգիւր տար իւ ֆիւնուն՝ պունտան ագտմ Էրմէնի էտիպը մէշհուրը Մ. Լիմինեանը՝ 13 ինճի ասրա գատար Էրմէնի թարիխինէ միւթալիգ օլան, վէ Օսմանլը իլէ Ռուս հուտուտը իւզէրինտէ քեային խարապէզարարտան թօքլանրլան պիճիմմէ մուգայյէտաթը եագընտա իճթիմա իտէճէք ասարը աթիգա էնճիմէնինէ թագտիմ իթմէեէ մէմուր իյլէմիշ տիր։ Ռիվայէթէ կէօրէ, տիրայէթը թամմէ իլէ թէրթիպ իտիմիշ օլան էսէրը մէզգիւր խիթամ պուլմուշ օյմաղա, անգարիպ մէյտանը ինթիշարէ չըգարրլաճագ տրը։

«Քէզալիք ալտրղըմըզ մալիմաթա կէօրէ, Մ. Լիմինեան՝ տիկէր բէք միւհիմմ պիր էսէր տահա նէշր իթմէք նիյէթինտէ օլուպ, պու էսէր Էրմէնիյէրին էսաթիրի (դ՝ցաբանութիւն) վէ հիքեայաթը վէ բէրիշան շիիրլերի (հագներգութիւն) հագգընտա մալիմաթը քէսիրէ վէրէճէք տիր։

«Էսէրը մէզգիւր շու ֆասըլլարտան իպարէթ օլաճագ տրը։

«1° Մովսէս Խորենացինին թէէլիֆքէրտէսի օլան Էրմէնի թարիխինին եէնի թէրճէմէսի (պիրինճի ճիլտի թէքմիլ, վէ իքինճիսինին տէ տօգուզ ֆասլը)։ պու թէրճէմէնին նիհայէթինտէ մալիմմաթը մուֆասալէ վէ միւխթէլիֆէյի հավի պիր զէյլ պուլունաճագ տրը։

«2° Ամթիգ Էրմէնիլերին էսաթիրի (դ՝ցաբանութիւն)։

«3° Քէչֆիյաթը ճէտիտէյ թէվֆիգան, Էրմէնիսթանը գատիմին հիքեայաթը։

«Պունլար Ռուս լիսանը իլէ գալէմէ ալընմըշ օլմաղլա, Մ. Լիմինեան, լիսանը մէգքիւրը քէնտի անա լիսանը վէ սանսգրիթ (Հինդլիլերին քիթապէթ լիսանը) վէ Արազ լիսանլարը կիպի բէք ալէա պիլիր։

«Մօսգուատա բէք մուֆասսալ օլարագ, Զէյթունքն խարիթասը եաբըլմագտա օլուպ, քէօյլեր, նէհրլեր, տաղլար, պօղազլար, մատէնլեր, պաղլար, մանասթըրլար վէ օրմանլար հէր մէզգիւր խարիթատա չըզըլմագտա տրը։ Մալիմ օլտուղու վէճհ իլէ, Զէյթուն նահիյէսի Գօզանը Ահմէտ բաշանրն սօն իսեանընտա քէսպը չէօհրէթ իթմիշ օլուպ, բաշտի միշարիէյհ Զէյթունը պաղը էրմէնիլերի քէնտի տավասընա ճէլպ իթմիշ իտի։ Պալատէ զիքր օլունան խարիթա, պիր մէթրօ ուզունլուղունտա, վէ 73 սանթիմէթրօ էնինտէ պուլունմագտա տրը։ Պու խարիթայը Արտաշէս Սուրէնեանց նամ պիր էրմէնի զապիթի թանգիմ իթմիշ տիր։ Մումայէյհ զապիթ, Պէօյիւք էրմէնիսթան հագգընտա տախի մալիմմաթը լազըմէյ մալիք օլտուղունտան, անրն տա խարիթասընը նէշր իտէճէք տիր։»

Քէզալիք մէզգիւր Պաթում մէքթուպտա օգունտուղունա կէօրէ, Ռուսիա տախիլիյէ նազրը Մ. Լօրիս Մէլիգօֆուն թէլիֆի մուճիպինճէ մէարիֆնազրը գօնթ Թօլսթոյ ազ օլունուպ, եէրինէ Մ. Սապուրօֆ թային օլմունմուշ տրը։ Գիրա, Գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆ Նիհիլիսթլերին թէճավուզաթընը թէսքին իթմէք մէմուրիյէթը միւհիմմէ վէ նագիքէսինէ թային օլունտուղունտա, պունուն պաչըճա պիր սէպէպի տէ մէարիֆը ուսմայէտ օյան պիր պէօեիւք նօգսանտան նէշէթ իթտիկինի, վէ պու նօգսան իսէ, միշարէլէյհ գօնթ Թօլսթոյը ուսուլը մուսթախրճէսինտէն թէվէլիտա իյլէտիյինի ֆարգ իտէրէք, միշարէլէյհ գօնթ Թօլսթոյ սէրայը իմբէրաթօրտէ հէր նէ գատար պէօյիւք թէսիր վէ նուֆուզ սահիպի պուլունմուշ իսէ տէ, Գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆուն սէպաթը էօնիւնտէ մաղլուպ օրարագ ազ իտիրմիշ, վէ պատէ զիքր օլունտուղու վէճլէ եէրինէ Մ. Սապուրօֆ նասպ օլունարագ Ռուսիաաքի Ցար իւլ Ֆիւնուն չակիրտանընտան թա քէօյ մէքթէպլերի չակիրտանընա գատար հէբսինին տէ պահսը մէճմունիյէթի օլմուշ տիր։

Գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆ տախիլիյէ նէզարէթինէ թային օլունտուղունտան պէրու, կաղէթալարրն չիմտիկէ գատար կէօրմէտիքլերի պիր հուրրիյէթէ մալիք օլտուգլարընը տա մէզգիւր Պաթում մէքթուպը խապէր վէրմէքտէ տիր։

ՑԷՆԻԶ ՖԷԼԱՔԷԹԻ

Սբէցցիա սուլարընտա ալաֆրանկա նոյեմբերին 24ինտէ Օրէժոլէֆ իլէ Օրթոդոքս նամ վաքօրլարրն պիր պիրինէ չաթարագ, Օրէժոլէֆ անտէ զարգ օլտուղունու, վէ 250 գատար եօճու պօղուլտուղունու պունտան ագտմ թէլէկրաֆ խապէր վէրմիշ իտի։

Իչպու վագտահ ֆէճիա գազահ մէզգիւրտէ հաղրը պուլունան պիր եօճու թարաֆրընտան պէր թաֆսիլ հիքեայէ օլունմաղլա, թաֆսիլաթը մէզգիւրէյի պէր վէճհի ղիյր նագլ իտերիզ։

Վաքօրուն գարընա չարբան տալղանրն ահէնքլի սէտասընտան պաչգա հիչ պիր շամաթա կիճէնին սիւքիւթ ու սիւքիւնէթինի էխլալ իթմէմէքտէ իտի։ Վաքօրտա հէր քէս ուլումագտա օլուպ, անճագ նէօվպէթտէ պուլունան իքինճի գարթան իլէ տիւմէնճի վէ պիր գաչ եօլճու ույանրգ իտիլէր։ Նակէհան ալաֆրանկա սապահրն իւչինէ տօղրու վաքօր չէտիտէն սարսրլար վէ ուզունճա պիր չաթրտը սէսի ալընտը։ պատէհու սէֆինէ պիրտէնպիրէ տուրտու վէ օնուրղասը իւզէրինէ սալանը։ Ցէրհալ հէր քէս կիւվրթէէ չըգտը, վաճ օլունմազ պիր խէվֆ ու տէհշէթ տիւչար օլտու, վէ մէեուսանէ նիտալար չըգարմաղա պաչլատը։ Ֆագաթ էն մահզուն ֆիղանլար կէմինին պաչ թարաֆընտան իչիտիլտի։ հէր քէս օ թարաֆա պագտը, գիրա օրատա միւտհիշ պիր մէնզարէ կէօզէ վուրմագտա իտի։ Օրթոդոքս նամ սէֆինէ վալէրի գումբանիաքընը Օրէժոլէֆ նամ վաքօրունու պաչտան գարա գարընընտան վուրարագ իքի բարչա իթմիշ, վէ պու բարչալար եալընըզ պիր օնուրկա իլէ պիրպիրինի թուրմուշ իտի։ Գազանը ամէչլի թախթալարը արարլգալարընտան կէօրիւնմէքտէ օլտուղու կիպի, պուխարը տա հուռ հուռ վէ պիր բաթըրտը իլէ հավայա չըգմագտա իտի։

Ֆրանսըզ սէֆինէսի սույա պաթմագտա օլուպ, 300տէն միւթէճավուզ եօճու տախի՝ ճանլարընը գուրթարմագ իչիւն չըրընը պուրմագտա իտիլէր։ Իքի տագիգա սոնրա, հէր շէյ սույուն ալընտա նապտիտ օլուպ, եալընըզ պիր քէօբիւք մէզգիւր վաքօրուն զարգ օլտուղու մահալի կէօսթէրմէքտէ իտի։ Պու քէօբիւկիւն իչինտէ, երիւզէրճէ ինանալը մէյուսիյէթլէ պիր պիրինէ սարըլըպ մահզուն մահզուն ֆիրեատ ու ֆիղան իթմէքտէ իտիլէր, զիրա թէլէֆլերի մուհագգագ իտի։ Ույգուլարընտան պիրտէն պիրէ գալգըպ, վարթաի հէյլաք իւզէրինտէ ասըլը գալմըշ օլտըգլարընը կէօրէն պու գազազէտէկեանն մէնզարէսի բէք սուգիչլի վէ ճըգը իտիհէր քէս թուռնաճագ պիր շէյ արայըպ ճանընը գուրթարմաեա չալըշմագտա իտի։ Խէվֆ ու տէհշէթ ումմի օլուպ, երքէքլերին ֆիղանլարը գարրլարընն ֆիրեատլարընա գարըշմագտա իտի, վէ գարրլար՝ գօճալարրյա չօճուգլարընը գուճագլարընտա սրգը սրգը թութարագ իմաատ պաղրըշմագտա իտիլէր։ Վաքօրուն պաթմասը, պա օրատա հասրը օյան ագընթրտան տօլայը, գազազէտէկեանա եանաչմագ բէք զօր իտի։ Մա մաֆիհի Օրթոդոքս վարօրուն սանտալարը անիտ մահալը ֆէլաքէթէ վարշպ, եօլճուլարը գուրթարմաղա պաչլատըլար, վէ պիր չօգ սաաթ ուզրաշըրար։ Ֆագաթ իչպու մուամէլէի իմտատիյէ բէք չօգ մանիալէրէ թէսատիֆ իթմիշ օլտուղունտան, սուրէթը մաթլուպէտէ պիր իմտատ իտիլէմէմիշ տիր։

Լաքին եավաշ եավաշ մահալը ֆէլաքէթէ եանաշըլմասը միւմքին օլմուշ տրը։ Էօթէտէ պէրուտէ պաղը պէտպախթլար կէօրիւնիր իտի քի, պունլար տալկալարտան սալանարագ վէ սուլարընն ալթընտա զպպ օլարագ եէրնէ էսսյուն եիւզիւնէ չըգմագտա վէ թէքբար պաթարագ պիր տահա մէյտանա չըգմամագտա իտիլէր։

Հէպսի ալմմըշ քիչի գուրթարըլապիլիպ, պունլար միյանընտա իքինճի գաբտան իլէ մաքինաթ վէ պիր խայը գարը պուլունմագտա իտի։ Թախլիա մուամէլաթը ուզուն միւտտէթ իմթիտատ իթտի, վէ Օրթոդոքս վաքօրու Լիմնօեա տօղրու եօլալտրը զէման, մէզգիւր տէհշէթլի մէնզարէյէ վուգուա կէլտիկի մահալտէ շաֆագ սէօքմէեէ պաչլատը։ Պու վաքօր տախի պաչ թարաֆտան խայլի բախնէտար օլմուշ իտի։

Իչպու ֆէլաքէթէ կէօզ աչրպ

ՈՐ ՊԻՏԻ ԱՐԱԾ ԼԻՆԻ ԴԱ

(ԴՈՍՏՈՅԵՎՍԿԻ)

ՇՈՒՇԱՆԻԿԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԼՈՒԾՈՒՄԸ

(ՇԱՐՈՒՆԱԿ ԱՌԱՋԻՆ)

Ամուսնանալուց հետո Ալեքսանդրը ամբողջ ուժով ձգտում էր դեպի գյուղ, դեպի հանգիստ, դեպի ազատ աշխատանք։ Նա ուզում էր գրել, ուսումնասիրել գյուղացիական կյանքը, ուզում էր ապրել գյուղացու պես։ Ամուսնությունը նրան թվում էր ինչպես ազատագրում։ Նա հավատում էր, որ Շուշանիկը նրան կազատագրի։

Ամուսնությունից հետո նրանք գնացին գյուղ։ Գյուղում նրանք ապրեցին մի հարուստ գյուղացու տանը։ Գյուղացիները ուրախ էին նոր տանտիրոջ գալուստից։ Ալեքսանդրը սկսեց գրել։ Նա գրեց մի պատմվածք գյուղի մասին։ Պատմվածքը հաջողություն ունեցավ։ Ալեքսանդրը գրեց մի վեպ։ Վեպը հաջողություն ունեցավ։ Ալեքսանդրը գրեց մի դրամա։ Դրամա՝ գյուղի մասին։ Դրաման հաջողություն ունեցավ։ Ալեքսանդրը գրեց մի պատմվածք

քէթ իթմիշ, վէ անրն եէրինէ Տէրսաատէթ սէֆարէթի պիրինճի քիթապէթինէ Մ. Ժօրժէվիչ Թային օլունմուշ տըր։

—Շիրքէթի Խայրիյէնին՝ Նիզամ-նամէսինտէ միւնտէրիճ չէրահիթ թէվֆիգը հարէքէթ իտուպ իթմէտիյինի վէ շիրքէթը մէգիւրուն քէաֆիֆէ խուսուսաթընը սուրէթըտամէտէ թէֆթիշ իչիւն պահրիյէ զապըթանընտան պիր միրալայ թիճարէթի նէզարէթի տախիլինտէ օլմագ իւզրէ միճիֆէթիշ թային գելընմըշ տըր։

—Պուլկարիսթան գաբու քէհեասընըն Պէյ օղլունտա Յարգիս սօգաղընտա իգամէթ իթմիշքտէ օլան թէրճէմանընրն պէսլէմէսի՝ էվլէրի կիճէ եամմագտա իքէն, նասըլսա կազ տէվրիրիպ եամագը թուլթուշմուշ, վէ մէրգումէ տէ կէճ տույտուղունտան իւսիթիւ պաշը եանմըշ, վէ պիր աղ սօնղրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Ցիւն կիճէ Պէշիքթաշտա Եէնի-Մահալլէտէ Տէօրթ Եիւզիւ Չէշմէտէ պիր Խրիսթիյան խանէ-սինէ խըսըզլար կիրէրէք, եիւզ լիրա մըգտարը նուգուտ վէ եշեա սըրգաթ իյլէմիշլէր տիր։

Մէսմուաթա կէօրէ, Հօտոբաշա իլէ Միհրթիլէրին սէրքէրտէսի՝ Սէմէյէ նամ պէյլիք վաքրու իլէ Տէրսաատէթէ կէլմէքտէ իմիշ։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Ազ. նա Հավա.

Բօմա 14 դեկտ.

Ցիւնքի կիւն ագտ օլունան գարտինալ մէճլիսինտէ (Գօնսիսթօար)՝ Բարա հազրէթլէրի Մօնսինեօր Հասունը գարտինալլըգ ըիւթպէսինէ թէրֆի իյլեթիյի սըրատա պիր նութգ իյրատ իտէրէք, մուամիլէյինին սիթայիշինտէ պուլունմուշ, վէ Շարգ գաթօլիքլերինտէն Բօմա քիրիսթինտէն միֆարագաթ իթմիշ օլանլարը եազընտա եինէ քէմաֆիսասպրգ Բօմա քիրիսթինէ ավտէթլէրինէ տաիր պիր խայլը տեկարիլ իյրատ իյլէմիշ տիր։

Լէթիէն Միւզիւրիւս պէյին սէֆիրը քէպիր սրֆաթը իլէ Բօմա սէֆարէթինէ թային օլունճաղը հավատիսի թէգարրուր իթմէքտէ տիր։

Պուքրէշ 14 դեկտ.

Պու կիւն մէճլիսը մէպուսանտան չրգտրը սրրատա ըէիսը վիւքէլա Մ. Պրաթիանօյա պիր շախս հիւճում իտէրէք, պրշագ իլէ էլինի վէ պաշը խաֆիֆէ ճէրհ իյլէմիշ տիր։ Ճարիհ թէվգըֆ օլունմուշ տըր։

Մուսմիէյ, Տօքթօր Հիր կիւն ապագիտան սաաթ ութտան կէչ դատատ քէհրամանլարը մուրաճաաթ իտէրէք, վի մի մի մի մարդանի մարդանի մարդան